

TURYSTYKA

Wprowadzenie

1. Ogólne pojęcia:

Turystyka - jest to specyficzny rodzaj migracji ludności, gałąź ekonomiki, sposób spędzania wolnego czasu w miejscu niezwiązanym ze stałym miejscem zamieszkania. Turystyka obejmuje ogół czynności osób, które podróżują i przebywają w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych nie dłużej niż przez rok bez przerwy poza swoim codziennym otoczeniem.

Turyzm - całokształt spraw i zagadnień związanych z ruchem wypoczynkowo-turystycznym, zagadnień gospodarczych, społecznych, geograficznych, prawnych. Jest dziedziną najszerszą, jest to dyscyplina turystyczna zajmująca się przyrodniczymi i antropogenicznymi uwarunkowaniami i następstwami ruchu turystycznego. Zajmuje się badaniem przestrzennego zróżnicowania uwarunkowań rozwojowych turystyki, analizuje przebieg i następstwa ruchu turystycznego dla środowiska, dla procesów społecznych i kulturowych.

Wg turyzmu możemy wyróżnić 3 działy:

- zagadnienia dotyczące oceny przydatności w przestrzeni geograficznej do ruchu turystycznego,
- zagadnienia dotyczące ruchu turystycznego jako zjawiska społeczno-ekonomiczne,
- klasyfikowanie przestrzenne zjawisk turystycznych.

Turyzm wg "Słownika pojęć geograficznych" - całokształt spraw i zagadnień związanych z ruchem wypoczynkowo-turystycznym.

Zagospodarowanie turystyczne - oznacza działalność mającą na celu przystosowanie danego terenu lub inaczej środowiska przestrzeni na potrzeby turystyki. Zagospodarowanie ma na celu zaspokojenie następujących potrzeb:

- dotarcie do celu podróży,
- swobodnego poruszania się,
- odżywiania się,
- korzystania z urządzeń sanitarnych,
- noclegów.

Walory (zasoby) turystyczne - to zespół elementów środowiska naturalnego oraz elementów poza przyrodniczych, które - wspólnie lub każde z osobna - są przedmiotem zainteresowania turysty (decydują one o tzw. atrakcyjności turystycznej)

Miejscowość turystyczna - to jednostka osadnicza, która ze względu na walory turystyczne, infrastrukturę turystyczną i dostępność komunikacyjną stanowi punkt docelowy lub etapowy migracji turystycznych,

Region turystyczny - obszar charakteryzujący się walorami turystycznymi oraz odpowiednimi do nich walorami recepcyjnymi, do którego kieruje się ruch turystyczny.

Ruch turystyczny - ogół przestrzennych przemieszczeń się ludzi, związanych z dobrowolną, czasową zmianą miejsca pobytu, środowisk i rytmu życia. W odniesieniu do określonego obszaru, kierunku okresu ze względu na przestrzenny charakter ruchu turystycznego można traktować jako jedną z form migracji (sezonową, np. w przypadku cotygodniowych wyjazdów rekreacyjnych do domków letniskowych).

2. Podział zasobów i walorów turystycznych.

Najogólniej walory turystyczne można podzielić na:

Walory przyrodnicze dla:

- turystyki masowej (morze, góry, wody śródlądowe, obszary o atrakcyjnym krajobrazie)
- turystyki kwalifikowanej (np.: do uprawiania turystyki górskiej i wspinaczkowej, speleologii, wędkarstwa, żeglarstwa, turystyki ekologicznej).

Walory pozaprzyrodnicze (antropogeniczne) dla:

- turystyki masowej (wykopaliska archeologiczne, zabytkowe obiekty sakralne, obronne i rezydencje, zespoły urbanistyczno-architektoniczne, muzea, galerie sztuki, restauracje, miejsca kultu religijnego, folklor)
- dla turystyki kwalifikowanej (np.: muzea specjalistyczne, obiekty nowoczesnej architektury).

Inny podział walorów turystycznych:

- wypoczynkowe
- krajoznawcze
- specjalistyczne.

3. Podstawowe typy ruchu turystycznego.

Można go podzielić wg celu wyjazdu, czasu pobytu, miejsca zakwaterowania, charakteru pobytu jak również wg używanego środka lokomocji.

Podział ruchu turystycznego z uwzględnieniem:

- miejsca pobytu - krajowa lub zagraniczna,
- stopnia aktywności turystów - aktywna lub pasywna,
- celu wyjazdu - np. lecznicza, urlopowa, weekendowa, sportowa, kongresowa,
- sposobu organizacji - zorganizowana lub niezorganizowana, indywidualna lub zbiorowa,
- różnic w intensywności przemieszczeń turystycznych - stała lub sezonowa,
- czasu pobytu turystów - krótkotrwała lub długotrwała,
- używanego środka lokomocji - samochód, kolej, samolot, statek,
- rodzaju zakwaterowania

Typy ruchu turystycznego: wypoczynkowa, poznawcza, uzdrowiskowa, miejska, ekologiczna, handlowa, biznesowa, kongresowa, pielgrzymkowa, religijna.

4. Definicja geografii turystyki wg Rogalewskiego.

Zjawisko przestrzenne, które polega na wyjazdach poza miejsce zamieszkania w celach wypoczynkowych, poznawczych lub uprawiania niektórych zamiłowań oraz polega na użytkowaniu i przekształcaniu środowiska geograficznego na potrzeby uczestników ruchu turystycznego.

5. Czym zajmuje się geografia turystyki?

Geografia turystyki (dyscyplina geografii) zajmuje się przyrodniczymi oraz antropogenicznymi uwarunkowaniami i następstwami ruchu turystycznego.

Geografia turystyki jest dyscypliną zajmującą się badaniem przestrzennego zróżnicowania społeczno-kulturowych, gospodarczych, prawno-politycznych i przyrodniczych uwarunkowań turystyki oraz zagospodarowania turystycznego; jak również analizującą przebieg i następstwa ruchu turystycznego dla środowiska przyrodniczego oraz struktur i procesów społeczno-kulturowych, politycznych i gospodarczych.

6. Światowa Organizacja Turystyki (ang. World Tourism Organization, WTO) - międzynarodowa organizacja powiązana z ONZ, zajmująca się kwestiami związanymi z turystyką, m.in. statystykami ruchu turystycznego. Powstała w 1975 z przekształcenia Międzynarodowego Związku Oficjalnych Organizacji Turystycznych (UIOOT). Jej siedziba znajduje się w Madrycie.

WTO należy do najważniejszych organizacji międzynarodowych. W 2004 zrzeszała 144 państwa reprezentowane przez turystyczne organizacje rządowe.

7. Agroturystyka - forma wypoczynku w warunkach zbliżonych do wiejskich. Może być połączona z pracą u osoby zapewniającej nocleg. Traktowana jako alternatywne do rolnictwa źródło dochodu mieszkańców wsi.

Agroturystyka, forma masowej turystyki, obejmująca różnego rodzaju usługi, począwszy od zakwaterowania, poprzez częściowe lub całonocne posiłki, wędkarstwo i jazdę konną, po uczestnictwo w pracach gospodarskich. Agroturystyka polega na wykorzystaniu piękna krajobrazu wiejskiego i uatrakcyjnianiu gościom pobytu udziałem w codziennych zajęciach

w gospodarstwie, w tradycyjnym rzemiośle artystycznym (np. haftowanie, szydełkowanie), w obrzędach ludowych oraz w przygotowywaniu potraw regionalnych, połączonym z wypiekiem chleba, wyrobem serów lub wędlin.

Agroturystyka to rodzaj turystyki wiejskiej, znanej w Polsce o dawna jako wczasy pod gruszą. Jest to forma wypoczynku u rolnika, w funkcjonującym gospodarstwie rolnym, gdzie można mieszkać, jadać wspólne posiłki z gospodarzami, uczestniczyć w wielu pracach polowych, obserwować jak na co dzień wygląda hodowla zwierząt i produkcja roślinna. W agroturystyce mamy zapewnioną domową atmosferę i możemy liczyć na zdrową, świeżą żywność.

Opracowanie:
Robert van Buuren

